

Plymouth, Pa. 27 Balandžio.

Daugelis žmonių šiandien uždėda sau klausimus „ar bus kada geriau?“ Tokie klausimai kildavo ilgametinėse karėse laukiant jų galo. Laikė sątaikos vėl tie patys klausimai kildavo ir taip be galo. Labai retai ir trumpai, rasdavosi laikas, kada žmonija jautėsi užgadėdinta ir laiminga. Visatinos laimės ant žemės dar nebuvo, bet tas nerodo, kad jos nei įsiekoti neprivalytumėm ir jos jau nereikalautumėm. Kokiu būdu atrasti laimę, atsakymas trumpas: atlikti savo pareigas. Jeigu buvo ir yra sunku ant svietė gyventi, tai vienatiniui dėl to, kad žmonės neįspildo savo uždutės prigulincizai, ir jas nesupranta ir nežino, kad tai yra toji uždutė.

Kiekvienas iš mūsų, abelnai ir kiekvienas žmogus, rūpinasi tikrai apie save, savo šeimyną, ir uždurbęs keletą grasijų ant maisto savo šeimynai, mislyja, kad yra atlikęs savo pareigą, bet pareigą lytincizai tikrai ji patį ir jo šeimyną. — Tokių, kurie taip supranta savo pareigą, tarpe mūsų yra daugiausiai ir dėlto yra sunkus gyvenimas.

Ar bus geriau?

Nebus; ir nebus tolei, kol mūsų žmonės nesupras to, kad, apart pareigos rūpinimosi apie savę patį ir šeimyną, turi dar ir kitą pareigą, toliau siekiančią, kurios privalumas yra, boti ir dirbti dėl gero savo brolių, kad turi būti gyvais sąnariais žmonijos kūno ir veikiančiais dėl jos labo.

Sunkaus gyvenimo priežastis esame mes patys ir kad mūsų žmonės persitikrintu, kad apart pareigų savo paties ir šeimynos, turi dar pareigas dėl savo tautos, dėl savo tėvynės, dėl žmonijos, ir taip gyventu, tada galėtumėm tikėdamiesi tarti, kad bus geriau.

Tulas užklausk, kokios yra

tos pareigos, ir ką gali vargšzas darbininkas dėl tokių veikti?

Atsakant ant to klausymo, pasakome, kad vargingiausias skurdžius darbininkas, nėra paliūšūtas nū tų pareigų, kurias turi atlikti dėl draugijos, ir kada gerai vedasi; ir visi yra pakakinti tada, kada vienas rūpinasi už visus o visi už vieną.

Štai tos pareigos:

Pirmoji yra auginimas vaikų ant protingų gyventojų, teisingų ir darbščių. Tėvai, kurie augina savo vaikus kaip po gyvulėlius, neleidžia mokytis, negina nū bjaurių draugysčių, ir sukakus 12 metų tokiam vaikui, siunčia jį į pabirką, kad ką užpelnytų; tokie tai tėvai sunkiausiai nusideda priešai draugijai, nes tūmi užmusza savo vaiką, iš kurio negali būti geras žmogus, ir tūmi stume draugija prapultyn. Baugu ir pamislyti, kas bus, kada mes nū mirsime ir mūsų vietas užims taip užauginta karta, apie kurią tėvai dabar neturi nei kokio rūpesčio. Kokią naudą turės iš jų žmonija ir mūsų nelaiminga tauta, tėvyne, kad jie neturi jokio supratimo apie ją, nieko apie ją negirdėjo, o išmoko tikrai pikty darbų.

Kas tam kaltas?

Tai jus tėvai, kurie nesirūpinote žmoniskai užauginti savo vaikus. Neįspildydami tos draugijiskos pareigos išauklėjime gerų žmonių, uždarote vartus prie gerovės ir užsipelnote ant to, kad jus patys vaikai prakeiks, sulaukus senatvės išvarys nū savęs, nedūs dūnos karnio.

Kol neatmainysime būdo auklėjimo vaikų, tolei negalime tikėtis gerovės, kad ji kada nors įvyktu.

„Garsas“ num. 16, nors pripažįsta reikalingumą „Keliaujančios Mokslo Draugystės“, bet kad Dr. Szliupas ta užma-

nymą pagimdė, tai turi tam prieštarauti iš savo praktikos jau, kad tūmi Dr. Szliupas laukia tikrai „skaptukų“. „Garsui“ yra per anksti dar spręsti apie tai. Jei „Garsas“ tikrai trokšta žmones apszviesti, tai te pasinaudoja iš Dr. Szliupo užmanymo ir suteikia ta visą, ko mums reikia. „Garsas“ pirmiausia troško vienybės, idant susivienyje dirbtumėm dėl visūmenės labo. Pasirodžius užmanymui ne iš jo pusės, nors ir reikalingam, na, tavo juk kelinės skersai dryžos. Teisingai „Garsas“ pasakė, kad kuprotą tikt grabas ištaisys, bet mes rodyjame „Garsui“ nelaukti grabo o tikt tūjaus įsiekoti pagelbos, ir išsigydyti nū tos negražios kupros — neapkantos.

St. Tamulis iš Edvardsvillės tame pat „Garso“ num. nesiganėdina iš to, kad „Vienybė“ užsiėmė rankiumi aukų paminklui velionio A. Burbos. Girdi, „tegul ji („Vienybė“) atsimes, ką raszė būnant dar kuningui gyvam? Mes to neįsiginam ką raszėme ir kas tiesa buvo ir liks, bet p. Tamulis gūdodamas velionį, neprivalo tokių atminimų daryti. Mes geriau pažinajome velionį negu kas kitas, dėlto tokiūse reikalūse pamokinimų nereikalaujame. Lygiai ir „Garsas“, jei gūdoja velionį, tai tegul netalpina tokių rasztų. Jei „Vienybė“ užsiima rinkimu aukų, tai nėra iš ko piktintis. Rūpinkitės tikt daugiau aukų surinkti o viskas bus gerai.

Tankiai tinkasi, kad skaitytojai persikeldami į kitą vietą, nedėda žinios į redakciją, kad permaintyti adresą, ir persikelę atraszo, kartais, net grumodami, kodėl nesiuocziame laikraszcio. Persikeliant į kitą vietą, reikia parasyti į redakciją padūdant naują ir senąjį adresą, kad galėtumėm pataisyti.

„T. M. D.“ tulos kūpos vietoje balsų, dėl išskyrimo centralizkų virszininkų, varo sąbiskumus. Tas neturi vietos. Padūkite tikrai balsus, kad skiriate tą ar kitą kandidatą. Balsai turi būti su pasiraszymu kūpų virszininkų; pirmsėdžio, sekr. ir kasieriats, o ne bevardžiai laiszkai.

Reikia išrinkti kasierių ir sekretorių dar.

Iš Lietuvos.

Gudelių parapija Kalvarijos pav. Mus prabaszczius nori įvest naują būdą rinkimo pinigų ant bažnyczios reikalų. Vieną nedėdienį po kalėdų, sakydamas pamokslą išbarė žmones už jų atszalimą dėl bažnyczios ir ėmė kviešti žmones dūti aukas ant to. Paibaigęs pamokslą pats paėmė torielką ir nūlipęs nū sakyklos ėmė vaikszcziot po bažnyczia ir rinkti pinigūs. Ant ko nueis tie pinigai, nežinia. Gerai but, kad kuningas surinkęs pinigūs tūjaus po akių žmonių išrinktųjų paskaitytu ir į knygas įtrauktų, kad but matyt ant ko sunkiai uždirtas žmonių skatikas eina. Kitaip, da gal kas paskui tarti, kad kuningas tūs neva ant bažnyczios dedamus pinigūs sau į kiszenių ant savo reikalų apvertė. Mat su svetimu pinigū ypacz szioj gadynėj, reik labai atsargiai elgtis.

Lenktis.

Szesztakavas (Suvalkų gub.) Dirbo czionai 1897 m. prie geležinkelio geras burys lietuvių darbininkų iš Szventėnų pavieto (Vilniaus gub.) Netyczia pasisuko prie jų vienas lietuviszkų knygu neszikas*) su dideliu knygu glėbiu.

Czia tai pasirodė, kaip neįspasakytai yra išzalkę tie žmonės lietuviszkų knygu: kaip bematant išszidraskė jie tas knygeles, net susivaržydami už kitas. Buvo išzpirkta tada už 400-500 rublių lietu-

*) Dagi, bene žydėlis.

viszkų knygų, tai, atsiminkit, ne vienu maldaknygių, bet ir siaip visokios italpos knygnezių.

Pasaka to knygneszio, kad but turėta da kita tiek, tai ir tasias but tie darbininkai iszpirkė.

Neszimas lietuviszkų knygų darosi vis pelningesnis ir pelningesnis. Šiū laikų laimingai lietuviszkas knygas metus panesziojus ir turint iszaukszto užtektinai pinigų gali pelnyti 1000–2000 rublių. Tai yra labai palinksminantis szirdį lietuviu dalykas. Daug yra jau lietuviszkų skaitytojų, o kas kart skaiczius jų augte auga.

Na, kaip czia gal isznaijint lietuviszkas knygas nors ir baisiausi maskolių ar turkų persekiojimai!

Minia lietuviszkų skaitytojų, tai lyg pasakų mus ausai devingalvis; kuriam vietoj kiekvienos nukirstos galvos devynios naujos iszaugdavo. Tegul zandarai ir suima vieną kitą, tegul deszintį nugaszina, ale kas isz to, kad szintai į jų vietą stoja.

Maskoliai su savo „graždan-ka“ amžinai jau praloszė dalyką Lietuvoj. Da keli mūsų pasistengimai ir lietuviszką spaudą turėsime, arba prisigabėsime tiek užrubežinių lietuviszkų knygų, jogei ta spauda nelabai bus ir reikalinga mums. *Berutis.*

Sziauliai. Žmonės pas mus pradeda užsiimti amatais. Jau siuvėjai drabužių po sodzius vis lietuviai, žydas jau nebe pasirodys; kiti pradeda užsiimti prekiavimu, daugiausiai laiko mažą krautuvę su visokiomis paprastais smulkiais daiktais: taboka, briežiukais žvakėmis; jiems visiems sekasi, už tatai skaitlius tokių krautuvninkų didinas kas metą, o žydu — nyksta.

Iki sziol nebuvo da siuvėjų moteriszkių, bet dabar nesenei subruzdo mokinties sodziaus

mergaitės.

Nėra da pas mus savųjų kurpių (batsiuvių), vis zydai.

Pradėjęs kalbėti apie amatus baigsiu ant bažnyczios. Atmainų jokių nėra, kaip rasziau pirmiau („Ukininkas“ 1897 m. N. 1), taip ir tebėra, tikt dabar naują daiktą įvedė; užvažiavęs isz Kurszenų ant Nekalto prasidėjimo į Sziaulius, iszgirdau per sumą nė tai bliuuant, nė tai giedant. Užklausiau ubagų, pasakė man, kad tai gieda. Klausaus, klausaus, ant galo parprantu, jog gieda lenkiszka; pernai ar užpernai, atmenu, giedodavo lietuviszka. *Žmogus.*

Rozalinas (Panevėžio apskriczio), garsus yra savo pušzynu, kur vasarą suvažiūja daug ligonių tyru oru pasigydyti.

Už mus lietuviszkus pinigų pastatytas ligonbutis Rozaline, zinoma, dėl aplinkinių gyventojų katalikų. O ar žinot, kad tūs katalikams paszkirtus namus, paszventino popas. Net patys maskoliai dabar jūkiasi, kad katalikai savo katalikiszka ligonbutį davę popui szventinti ir pravoslaviszkas „ikonas“ tenai kabinti.

Tai jau gėda už tai rozalinieciams.

— Musų kamendorius Kazlauskas labai dailiai mokina vaikelius katekizmo ir per pamokslą užskė, kad gaspadoriai nedraustų piemenims lankyti jo pamokinimus. Bet kiti mūsų ukininkai netinka ant to ir sako: „asz mokysiu piemeniū 10 rublių, o jis man valkiosis po bažnyczias; ar gi asz pats ganysiu už jį!“ — Niszmañėliai? — Kaip piemū bus szviesesnis, tai jis jums mažiaus kiauszių, surių ir sviesto pavogs. Isz piemens užaugs vyras, kuris apszviestas isz mažens bus doriszkesnis ir gal ne tiek latraus ir iszdykaus, kaip dabar jaunimas daro. *Strasdas Murininkas.*

Sziauliai. Miestas mus auga, statos kas karts daugiau pabriku. Maskoliai veisias czionai, kaip grybai po lietu, ir visaip griebiasi versti mus į maskolius.

Bizunu įkvėpti maskolystę per gimnazijos mokintinių pasiprieszinimą nesiseka. Apie tai buvo jau apraszta, dabar pridėsiu tikt tai, kas da nepraneszta.

Uzgautiems ir pažemintiems reikėjo dabar iszsiteisinti akyse visūmenės. Mokintojas gimnazijos Szpokauskis surado kataliką, advokatą Griceviczių, kuris užstojo tų maskolių darbus maskoliszkuose laikraszeziūse; tokiu būdu maskoliai pasijuto iszteisinti bent sziek-tiek visūmenės akyse.

Kuningą Remeiką iszguję į Kretingą. Mat tasai kuningas nuėjęs į zemesnėją mokyklą liepė pakabinti tenai katalikiszka abrozą, bet mokintojas prieszinosi tam. Isz to kilo tarpu jūdviejų ginczas; kuningas pasakė, kad jis nesiklaus mokintojo, bet ką reikia, tai ir padarys ir ant galo iszsi-tarė perpykęs keletą nedailių žodžių. Isz mokintojaus pasielgimo matyt buvo, jog jis turėjo paslaptinį prisakymą, kaip noriat pakelti vaidą, o tai labai lengva buvo atlikti zinant kun. Remeiką, jo nepakantrumą ir karsztumą. Už tūs zodzius prisikabino prie kun. Remeikos ir „kad nutildyti nesutikimus ir vaidus — pasaka lenkiszko laikraszezio „Kraj“ — Žemaičių vyskupas daleido paskirti kun. Remeiką ant pusės metų į Kretingos klidsztorių“. Dabar jau vaidai tie nutilo. Isz mokintojų visi sveiki liko, nors ir zadėjo vieną Kazlauskį iszkelti. Maskolinimas su bizunu nenusisekė. Todėl dabar maskolystės apasztalai griebėsi už kitoniszko budo. Įsteigė jie blaivystės bendrystes, neva kad suturėti žmones nū gir-tūklystės, bet isztikrųjų kad

versti į maskolius. Itaiso jie teatrus, skaitymus, szokius, knygynus, mokyklas ir tt. „Kad tramdyti darbavimą ir triūsa prieš valdžią ir tt. tapo įsteigta blaivystės bendrybos“ — taip skamba ministerio aplinkrasztis.

Kokarszeziausiai triuse apie mūsų blaivystės draugystę maskolius Mysovskoi ir abudu popu. Draugystė susideda isz maskolių. Ir reik pripažinti tiesą, kad griebiasi jie prie darbo labai karsztai. Įsteigė dvi arbatnyezi, nedeldieninę vakarinę mokyklą, skaitymus, teatrą. Piningų turi apsziai: 20 tukstanczių paskyrė vyriausybe, o da tas Mysovskoi dūda ne mažai, nes prisiplėsęs pinigų pristatydamas malkas gelezinkeliumi. Įvedė skaitymus maskoliszkoj kalboj, ant kurių leidžia dykai, kad daugiau klausytojų pritraukti. Czionai darbūjasi Mysovskoi ir Szpokauskas. Žmonių susirenka ne mažai; matyt tie skaitymai labai patinka užaugusiems; vienai asabai isz sąnarių draugystės buvo prašeszta, kad ant tu skaitymų vyrai labai sukiniasi apie mergaites; netikėdama pati persiredziusi atsisėdo tarpu klausytojų ir czia datyrė teisingumą tos žinios pati ant savės.

Aiszku kad per tūs skaitymus maskoliai nori szvelniu budu pritraukti pamažu vaikus ir jaunimą prie maskolystės, neva neužgaudami svetimo tikėjimo ir kalbos. Gal isz to klausytojai gauti nūmonę, kad tie maskoliai rupinasi tikt apie apszvietimą ir kad maskoliai ir valdžia tai mūsų geradėjai.

Ant kalėdu, pirmą dieną buvo įtaisyta eglelė ir liūterija mažiems vaikams. Už valandos prieš pradžią buvo atvykęs popas, bet apsidairęs ir neradęs vaikų kiek reikiant supyko ir teikės iszejdamas pasakyti: „Daryk jiems gerą,

o jie ir ateit nenori!"

Kiekvienas įeinantis vaikas gaudavo bilietą ant lioterijos ir po du stiklu arbatos. Išloszimui buvo paskirti 6 virduliai (samavorai) ir daugybė visokių niekniekių, o iš drabužių maskoliszi marszkiniai. Prasidedant, kareivių muzika užrėžė „Bože caria choroni“, padėjo jai giedoriai.

Dėlko paskui ant egliukės nemažai vaikų ne tik iš miesto bet ir iš sodžiaus susirinko — lengva suprasti: noras gauti dovanų, paklausti muzikos ir pasilinksminti, — ir tai vis dykai, tai nemažos pagundos. Bet da pasirodė, kaip gudriai elgėsi mūsų maskoliai, jie palaido gaudą, buk tai vis pinigus atsiuntė ant to ciecorius arba karalius, kaip pas mus ji vadina. Ir matyt gerai jie perprato prisirizimą mūsų žmonių prie to tuszczio žodžio „karalius“, nenumananczių, kas jis per pauksztis.

Tai-gi dabar prasidėjo pas mus karsztas apmaskolinimas žmonių per apszvietimą maskoliszkaj kalboje. O apszvietimo mūsų žmonės trokszte trokszta. Pertai kelias maskolių dabar iszrinktas teisingas, jog jie greicziausiai savo siekius gali pasiekti.

Mums lietuviams reikalinas dabar dvigirbai padidintas darbas, kad atsverti tą maskolių iszmislą. Tikt platinant lietuviszkas knygas, lietuviszkus laikraszczius, lietuviszką dvasią, mokinant žmones, parodant jiems tikrus maskolių siekius, tikt tokiu budu galime apveikti bjauria stacziatikiszka ir maskoliszką dvasią.

Jūdvalkys.

(Isz „Ukininko“)

Isz Suwalkų gub. Visi jau žinote, kad gavome vyskupą — lietuvi. Tai-gi ir asz pridėsiu nū savęs kelis žodžius.

Priėmęs vyskupas sostą, tūj iszleido piemeniszka laiszka į visus tikinczius savo diecezi-

jos, kuris tai laiszkas per tris szventas dienas buvo atskaitytas visose Seinų diecezijos bažnycziose: Lietuvoje — lietuviszkai ir lenkiszka, Mozurijoje — tiktai lenkiszka. Nekurie klebonai isz Lietuvos ryžosi aiskinti, kad Lietuvoje, o ypacz Naumieszcio, Vilkaviszkie ir Senapilės pavietause, nekuriuose parapijose nėra nei vieno žmogaus suprantanczio lenkiszka ir per tai ten suvisu butų bereikalinga aną laiszka skaityti lenkiszkoje kalboje. Bet nū vyskupo gavo atsakymą: kad vyskupas taip nori. Sako: — „keleivis kokis lenkas gali užėiti tūm tarpu į bažnyczia“ Žinomas dalykas, tasai paliepinas turėjo buti iszpildytu.

Už tą paliepinimą daugelis sujudo, kad jau vyskupą gavome prilankų lenkams. Bet man dyvai tame, jeigu atsirado tokių, kurie ryžosi jam aiskinti, kad Lietuvos nekuriuose parapijose nėra nei vieno lenkiszka suprantanczio, ir gavę atsakymą, kad tasai laiszkas iszleistas ne dėl ant vietos gyvenanczių, bet ir dėl keleivių, isz kurių gal koksai užėiti į bažnyczia, tai kodėl paskiaus neatsirado tokių, jam paaiskinti, kad tas pat galėjo atsitikti ir Mozurijos parapijose kur į bažnyczia galėjo užkliuti keleivis — lietuvis? Pagal mano žinojimą, tai visoje Mozurijoje, kiekvienoj parapijoj Seinų diecezijos, rasi žmonių lietuvių apsigyvenusių, ne tikt keleivių. Ir tą savo žinę paremdamas privesiu tiktai vieną faktą: Ar rasi tokią parapiją Mozurijoje, kurioje nebus pradinės mokyklos? O kas ten mokinoj? Lietuvis, Veiveriūse baigęs mokslą. Daugumas isz jų ir moteris turi isz Lietuvos. Vienas isz kuningų, gyvenantis Mozurijoje, turėjęs apt galo liežuvio jau, dadėdamas, kad pas jį patį klebonijoje yra dvi tarnaitės isz Lietuvos, nieko nesupran-

tanczios lenkiszka. Bet kaip buvo ant galo liežuvio, taip ir pasilikb. Ką tasai kuningas pasilaikė sau ant liežuvio, ir pagalios, ką neatsirado tokių, kurie butų ir pratarę ir praaiszkinę vyskupui apie tai, asz vis tikt neprisidėdū prie kūpos tų, kurie tame priskyre vyskupą už lenkų pusininką. Kaip ma nudūda, tai isz jo pusės taip ir turėjo buti. Asz jo polityką tame labai pagiriu. Tame laiszke vyskupas pritinė ir apie prasiplatinusių tarp žmonių rasztus — knygeles — kurios esą klaidingos mislies, sėja tarp žmonių nesątaiką, ardo pamatus tikėjimo. Tokius rasztus ir knygeles draudė vyskupas skaityti. Tai-gi, Mozurijoje, tokių rasztų visokiose kalbose yra pilna, bet perskaiczius tą rasztą žmonės nieko kito nepamislyjo ir pamislyti negalėjo, kaip tikt paklaustyt vyskupo tame dalike, ir suprato priminus, kad tokios knygeles, kurios stengesi ardyti pamatus tikėjimo, dėl skaitymo yra vodingos, ir daugiaus nieko. Nors ten lietuviszka to laiszko ir neskaite. Bet dabar paziurėkime, kokį įspudį butų padaręs tasai laiszkas, su tokiais žodžiais, jeigu tiktai butų buvęs skaitytas tikt lietuviszkoje kalboje Lietuvoje, kur žandaro Vonsecko darbavimasis, gaudymas skaitanczių visokias lietuviszkas knygeles da nepasibaigęs? Čia ant kiek mą žinoma ir girdėta nū žmonių, kad daugelis nū Vonsecko darbavimo žmonių yra tokios nūmonės, kad tai tos knygelės, už kurių skaityma tasai žandaras rasztavoja žmonis, turbut visisu niekai, ir kad apart maldaknygių neverta jokias imti į rankas. O kokį butų įspudį padaręs vyspo žodžiai, jeigu jisai tą patį nebutų iszreiszkęs, ir lenkiszkoje kalboje? Ne vienas butų bijojęs ir maldaknygę paipaimti. Jogeį tą laiszka paliepė skaityti Lietuvoje apart

lietuviszkos ir lenkiszkoje kalboje, tai matyt, kad vyskupas turėjo jau tą ant mislies ir davė suprasti savo avėlėms, kad draudžia nū rasztų ir knygelijų tiktai tų, kurios ardo pamatus tikėjimo, sėja tarp žmonių nesątaiką, nežiurėdamas, ar jos bus lietuviszkos ar lenkiszkos ir kad nū knygelijų gerų, vedanczių prie sątaikos, moksliszky ir t. t. ir kitokių, kurias skaitė ir skaito ir už kurias Vonseckas gaudė, nū tokių visisu negina ir nedraudžia. Taip suprantu asz, ir kaip girdėti supranta daugelis artojų. Už tai, asz mastuju, kad vyskupas ne prilaikydamas daugiaus lenkų pusę, bet isz savo iszminties tą paliepinimą iszleido. Ant nuteisinimo tos savo nūmonės sztai ką pridursiu:

Pereitą rudenį, kada jau likosi apgarsjta, kad Kauno sufraganas vyskupas Baranauckas, tapo paskirtu ant vyskupo Seinų diecezijos, vienas isz kuningų nuvažiavęs į Kauną užėjo pas jį, kaipo savo vyskupą pasveikinti. Nuėjęs prie pasveikinimo, prakalbos pridurė, kad ne tiktai mes — sako — dvasiszkiejie, bet ir visi žmonelės esame didelei džiaugsmingi, gavę žinę, jog ant vyskupiszko sosto sulauksime tautietį. Po tai prakalbai vyskupas atsiliepė sziais žodžiais: — „Ar tai — sako — mane regite busent vyskupu tautos?! Asz esmu ir busiu vyskupu tikrų katalikų!“ — užbaigė rustai savo atsakymą. Kaip dabar žiuri, ir klausai, tai tikrą tiesą ir pasakė ir pasakęs tų žodžių laikosi. Kas link savo laiszko augszcziau minėto, jog nepaliepė Mozurijoje skaityti lietuviszka, tai jo iszmintyje lieka uzdengta priezastis, bet kad vieszpatauja ant sosto pagal iszreiszztus žodžius anam kuningui, tai jau pasirodė ne ilgai trukus, nes dabar ir niekam nepratarus jam, kad Mozurijoje gali at-

sirasti lietuvių, išleido paliepimą, idant kiekvienoje bažnyčioje, Seinų diecezijos Mozurijoje, kur pamokslai šventomis dienomis yra sakomi lenkiskai, būtų perskaitytos evangelijos lietuviszkoje kalboje. Štai kaip greitai atrado vyskupas Mozurijoje lietuviszką tautą. Gal tūm parodė ainiems truckszminikams, kurie tūjaus subruzdėjo, kad vyskupą turime prilaikantį lenkų pusę: kad „asz ne esmi vyskupu tautos, tikt visų tikrų katalikų“.

Dabar vėl sziomis dienomis vyskupas išleido savo paliepimą, kad visose bažnyčiose šventomis dienomis per šventimą būtų giedama vien tikt lotyniszka ir kad visur užvestu giesmes gregorijoniszkas. Idant suvisu neisznaikyti anioliszkos giesmes „Szventas Dieve“, tai paliepė tą giesmę atgiedoti apie 10 valandą rytmetyje, dar prieš szventimą. Tamė laike, tose parapijose, kur yra daugiau kuningų, atlaikyti miszias, ir po miszių, vadinamų ankstyboms, iszimti Szvėnciausią Sakramentą isz cimborijos ant altoriaus, ir suklaupus, kuningas su žmonėmis turi atgiedoti: „Dievas mūsų gelbėtojas ir tvirtybė“, paskui „Szvenas Dieve“ ir tą pabaigus pergiedoti 3 kartus „Tegu! bus pagarbintas Szv. Sakramentas“. Kur kuningų yra mažiaus kaip trys, tenais tas giesmes turi atgiedoti po szventimui tūjaus. Tais giesmes iszsiuntinėjo paraszės per džiakonus pas visus klebonus pridėjęs savo daleidimą. Dabar pagal tą paliepimą, paeiliui, kur tiktai tasai paliepimas spėjo daeiti, tylsta laike szventimo szventomis dienomis giedojimai: „Pulkim ant kelių“, „Szventas Dieve“; vienkart, tylsta ir giedojimai ant vargonų lietuviszkoje parapijose: „Przyjmyj Boże, tę ofierę“, arba „Baranku Boży“ kurios tai labjause navatnei isz-

rodė. Žmones, parapijonai, szere dudorius dūna grynai lietuviszka, o jie už tai savo žmonelėms giedoja taip, kad niekas jų giesmių suprasti negalėjo. Nors ir dabar nesuprasim ką jie giedos, bet žinosimė, kad gieda tūmi liežūviu, koku laike miszių gieda kuningas. Nesimaiszys kaip lyg sziolei: kuningas giedoja lotyniszka, žmones lietuviszka o dudoriai lenkiskai. Nors tas užvedimas isz sykio dabar gana navatnei iszrodo, bėt toliaus, kaip apsisprasim, gal bus gerai ir gana. Tik tiek, kad nevisur mokam giedot lotiniszka, žmonėms susirinkus, tai dudoriaus vieno balsas menkai girdisi.

Kielė.

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės vėrka, pabando ir vėl perka, tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Savienyose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC maziausia du milijonu dėzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai prieš naujus metus. Tai roiszklia, kad CASCARETS yra labai gera gydikli dėl czystyji- mo žmogaus kraujo ir szregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėzute, nes tai gvarantavojama.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos ir Ispanija.* Parlamentui ir senatui suteikus visą galę prezidentui ant kariaunos, prezidentas iszsiuntė paskutinį užklausymą Ispanijai, ar ji pati iszsikraustys isz Kubos, ar S. Valst. kariauna turės ją iszkraustyti. Laiką atsakymui paskyrė trijų dienų. Iszsiuntus tą užklausymą į Madridą, Ispanijos pasiuntinys tūjaus apšleido Washingtoną ir iszvažiavo į Kanadą, perdavęs savo visus rasztus Austrijos ir Prancuzijos pasiuntiniams. S. Valst. pasiuntinys Madride padavęs Ispanijos randui tą užklausymą, tūjaus iszvažiavo į Prancuziją. Tasai užklausymas buvo paskutiniu apszaukimu karės. S. Valst. laivynė tūjaus nuplaukė prie Kubos pakranczių, idant nedaleisti ispaniszku laivų prie Kubos ir užbliokūti visus ūstus. Ispanijos laivynė dar tebestovi

prie Kapverde salų ir tiekias į muszą. Tajai atplaukus į Kubos pakrantes, turės būti bausis muszis ant vandens. S. Valst. laivynė keta neprileisti ispaniszku laivų prie Havanos ir tūmi užstoti davežimą maisito, kurio Havanoje neperdaug esą, o suteikus kubiecziams giuklus apstatyti Havaną sau sumoje ir per badą paimti miestą, o ne bombardūti. S. Valst. ir Ispanijos laivynė visur tykoja ant kupeziszku laivų viena kitos. Ispaniszku laivų sugavo jau devynis Suv. Valst. laivynė, o amerikoniszku, ispaniszka laivynė dar tikt vieną. Ispanai tykoja ant amerikoniszku laivų Europos pakrantėse, o amerikonai ant ispaniszku prie Kubos. Prezidentas pareikalavo 125,000 liūsnorių kareivių, kuriūs gabęs į Floridą ir esant reikalui kels ant Kubos. Europos vieszpattytės iki sziolei dar nesikisza į tarpą, nes laukia, kol kuri pusė apsilps, tada lengviaus bus ką nors veikti. Vokietija ir Italija jau pasiuntė savo laivus į Havaną dėl apgynimo savo pavaldinių. Du kariszki S. Valst. laivai yra nuplaukė prie Pilipinų salų ir laukia tiktai paliepimo kada pradėti bombardūti Manilą. Pilipinų gyventojai ir dvasiszkijs esanti palinkusi į amerikonų pusę, bet esanczijs tenai ispaniszkos pajiegos tam prieszinasi. Vieszio muszio dar nebuvo niekur. Popiezius palaimino Ispanijos szautuvus. Karės karszcziu yra užsidegę abiejų szalių gyventojai ir vieni antriems grąsina kaipo iszgali pergale. S. Valst. laivynė plaukioja nū Havanos ūsto per 5 jurmyles. Ispanai mėgino szauti isz didziųjų kanūlių tvirtynės Morro Castle į S. Valst. laivynę, bet be pasekmės, nes nedasiekia. S. Valst. jurininkai nukirto povandeninius telegramus vienynjanczius Kubą su Ispanija 10 mylių atokume nū Havanos, o dar nukirtus telegramus

povandeninius, kurie vienyja Kubą su sala Jamaika, Kuba bus atskirta nū telegrafiszku žinių su visu svietu apart Suv. Valst. Kubiecziams S. Valst. siunczia 30,000 szaudyklių, keletą kanūlių su reikalingais patronais ir maistu. Gomezas gavęs tą paszalpą, tūjaus puls ant Havanos. Havanoje yra į 50,000 ispaniszkos kariaunos.

— *Vokietija.* Galiausiai valdzia vieszai apskelbė rinkimus į ciecorystės parlamentą ant 16-tos dienos Birželio. Apkelbimą tą tęsė tycziomis, idant su tūmi gaisziutu sau prieszingas partijas. Dabar visokios partijos galvatrukcziais varo savo agitacijas. Suvokiecziajimo darbą valdzia varo savo mieriu tolyn. Ministeriai parlamentūse nurodo, kad valdzia visai neužsiimanti suvokiecziajimu, o rupinasi tiktai apie labą kaipo visų vokieczijų lygiai, ir pasigūdimai, ypatingai lenkų, yra neteisingi, nes ko jie reikalauja, tai viską turj. Valdzia moka labai gudriai iszsiteisinti pries kitas vieszpattytes, bet savo darbą suvokiecziajimo, nieko neveizėdama daro. Dabar apart valdzios, suvokiecziajimu lenkų užsiemė ir dvasiszkijs, kurios virszininkais yra visi vokiecziai. Jaunieji lenkų kuningai, kurie atsisako nū mokinimė vaikų vokiszkoj kalboi tikėjimo dalykų, negauna vietų (klebonijū). Lygiai dvasiszkiejie užgynė ir bažnyčioje giedoti lenkiszkas giesmes, kurių balsai ir turinys yra tautiszki. Kunigija eidama isz vien su valdzia, žinoma, kad daugiau padarys suvokiecziajime negu viena valdzia. Szj metą prasidėjo didis uzdabojimas lenkiszku laikraszczių, kurių net asztūnis jau nubaudė, tai kalifu, tai piningine bauda. Vienas laikrasztis rodijo neleisti vaikų mokintis katekizmo vokiszkoje kalboje, girdi, tikėji-

mo reikalai turi būti išguldomi motinos kalboje, o ne kokioje svetimoje, nors ir gražiausioje. Už tai redaktorių ano laikraščio įkiso kaliny ant dviejų mėnesių, o dėl iškvotimo, kas tą rasė, statytoją įkiso ant vieno mėn. kaliny. Valdžia paskyrė komisiją dėl ištyrimo lenkų prietikių su gyvenančiais Austrijoje ir Maskolijoje lenkais. Ar nevaro agitacijos atėjusieji ant vasarinių darbų į Vokietiją, kokis yra jų moralizkumas, sveikata ir t.t. Lenkai yra toli skaitlingesni už mus ir turi vadais apszviestus vyrus, kurie greičiausiai užmato spąstus ir pamokina savūsius tų apsilenkti. Dėlto valdžia taip smarkiai ir apsieina su jais. Su lietuviais yra kitaip. Valdžia žino, kad jie neturi apszviestunų; kurie yra kunigais ir mokintojais, tie visi yra valdžios bernais, ir tokie negali nei lupų atverti, nes neteks savo vietos.

Czystyja Krauja.

Czystas kraujas tikrina czysta odą. Nėra gražumo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC išczystys tau kraują, ir laikys czysta, nes išczystys visą neczystumą iš kūno. Pradėk imti szlaiden o išczystys iš tavo kūno puzkus, dedervines ir kitas dos ligas, nes CASCARETS už 10c. tai padaro. Gausi visose aptekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Dalis darbu

— *Altoona, Pa.* Czionai sustraikavo 1800 kalnakasių Clearfield apielinkėje. Toliaus keta dar daugiau straikūti.

— *Nanticoke, Pa.* Ketvirtame szafte „Susqueanna Coal Co“, James Nickols taisė vindą (kėtį) ir netikėtai nusprūdo, ir nupūle į 150 pėdų gylį. Vėliaus rado tiktai krūvą masos.

— *Hazleton, Pa.* Iš priezasties vieno latro, vežantis darbinikus trukis, nū naujo brėkerio num. 49, L. V. Slope, iszczoko iš rėlių kur vienas rado myrį o szeszi darbinikai sunkiai suzeisti tapo.

— *Massillon, Ohio.* Sustraikavusieji kalnakasiai skaitliuje 2000 sugrįžo vėlei prie darbo, nes kasyklų savininkai prisilenkė ant darbininkų reikalavimo.

— *Uniontown, Pa.* Kalnakasiai dirbanti „Boyd Coal Co.“ riangiasi straikūti ir reikalauti padidinimo algos.

— *Allegheny, Pa.* Pabrikas „Penna Car Wheel Co.“ pradėjo dirbti, 200 darbininkų gavo darbą. Toliaus gaus dar 200 darbininkų darbą.

— *Philadelphia, Pa.* Geležies liejinyčia prigulinti Marshal Bros & Co. pradėjo dirbti ir 300 darbininkų gavo darbą.

— *Erie, Pa.* Czionai visose geležies liejinyčiose padidino visiems darbininkams algas ant 10%.

— *Hoboken, N. J.* Iš priezasties paėmimo visų keturių laivų „American Line“ prie karizkos laivynės Suy. Valst., 300 darbininkų, kurie dirbo ant dokų tos linijos, ne teko darbo. Jie kreipėsi prie kitų linijų draugysčių jieszkodami darbo, bet visi jiems atsakė.

— *Evansville, Ill.* Vietinei kalnakasiai gauna po 60 ct. už toną anglių, bet pagal nutarimą kalnakasių ant konvencijos Chicago'je, nū 1-mos Balandžio turėtu gauti po 71 ct. Kasyklų savininkai nenori mokėti szitos naujos mokes ties. Kalnakasiai keta straikūti.

Tikras daigtas del tave.

Užtikrinimas, kur nieko nepražudyst. Galvos skaudėjimas, Hožovio, — neteži ir tukstancziai kitokių ligų, kaip tai užsilaikimas vidurių, sužlugimas kopėnų gali būti išgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Parsidūda kožnui aptekoi; jei nepagydyt, pinigų gražiname. C. C. C. pabandyk dėzute szlaiden, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandydas dėl žinios dovanai.

Isz Amerikos:

Pasirodykime ir mes.

Renkantiesi visokių tautų liūsnoriams ir taisant savo atskiras grupas, ne prozalį būtų ir mums daryti tą patį. Musų rasis ant, tiek liūsnorių, kad jie galėtu sutaisyti lietuviszką grupą ir tūmi perstatyti tautą. Kad musų yra daugelis S. Valst. kariaūnoje ir dabartiniame laike liūsnorių, tai nėra abejonės. Musiszkiai greičiausiai padidins lenkiszkas grupas arba iszsiskirstys tarp visokių kitų. Mes nū savęs rodytumem, kad visi lietuviai, kurie kaip liūsnoriai norėtu eiti kariauti prieš ispanus už laisvę kubiečių, iszrinktu sau vietą ir atsiszauktu visi, kurie tikt norėtu ir esant reikalui būtų pagalboje. Tokia lietuviszka grupą gautų, reikalaujant, ir lietuvių yresniūsius, k. t. Kazį Kraucziuną ir kitus, jau pažistanczius karizskus reikalus. Sutaisius tokią grupą, pakeltumem lietuviszką vardą tarp amerikonių ir but atsiskyrimas nū lenkų, kurie veik visados isz musų nūpelny pasinaudojo. Vokiečiai tokių grupų taiso labai daug, lenkai taip gi, indijonai o net ir žydai nesiliko užpakalyje ir sutaisė savo grupą. Mums lygiai vertėtu neatsilikti. Ką kiti ant to?

Koncertas bažnyčioje.

Dangun žengimo katalikiszkoje bažnyčioje, New York'e 107 West str., buvo praėjusiam nedėldienyje koncertas. Buvo giedojimai prie muzikos visokių garsingesnių solistų. Bažnyčia buvo kupina žmonių.

Kniecziai liūsnoriai.

Gyvenanti New York'e, Boston'e ir kitur kniecziai, sudėjo \$25,000 ir 2000 liūsnorių yra pasirengę kas valanda

priesz ispanus kovon stoti. Mums vertėtu nū knieczijų pasimokinti. Vokiecziai niekur neprisideda prie kitų, ir taiso tiktai savo pulkus su senoviszka uniforma.

Didele ugnis.

Boston, Mass., sudegė didelė eleveiteris su javais, kuriame buvo į 400,000 buszelių javų, paskirtų iszveszti Europon. Didesnė dalis buvo spekulianto J. Leiterio, žydo, isz Chicago, kuris turi užėmęs visą javų monopolį S. Valst. Isz priezasties gaisro, iszkados pasidarė į \$600,000.

Gera motina.

James Kirvan isz Elizabeth, N. J. buvo nuvažiavęs į Philadelphia ant laidotuvių savo sesers ir sugrįžo tikt po 5 dienų atgal. Sugrįžęs nusigando neradęs paczios, kuri užrakiniusi 5-kis vaikus grincioje iszdumė savo keliu. Vaikai buvo pusiau nubadėję.

Szaunas daktaras

Nekokis George Cole isz New York'o buvo pasivogęs daugelį visokių daktarizskų irankių ir su taisais važinėjo po aplinkinius miestelius garsindamasis kaip garsus daktaras, gydymas visokias ligas ir darydamas operacijas. Ant vietos jisai užsilaikydavo tikt porą dienų ir vykdavo toliaus paskui, kad neužkluptu detektyvai. Tokiu budu jisai susirinko keletą tukstanczių dolerių.

Meilė atima protą.

New York'e vienas elektroteknikas įsimylėjo į savo gaspadinę ir varu norėjo su ja apsisvesti. Gaspadinė nū to nenorejo nieko girdėti, nors buvo nevedusi dar, negalėdama atsikratyti nū ir įsimylėjusio, pardavė savo namą ir pasiryžo persikelti kitur. Netikėtai jūdu susitiko vienoje restauracijoi, ir tasai vyrizskis prie jos priėjęs suszuko: Louise, ar teyra pasirengę kas valanda kėsi už manęs“. Toji atsakė:

„Ne, niekad“ Tada išsiėmęs revolverį šovė į merginą sužeisdamas jai ranką augščiau alkūnės, o kitą šuvis atkreipė į savo krutinę ir persišovė plaučius. Mergina išzgis, bet karsztameilis po kelių dienų išleido gyvastį.

Žydai į karę.

Žydiszkas laikraštis „Daily Jewish Herald“ išleido paspauskimą, kuriame ragina visus žydus už ginklų griebtis. Girdi nei vienoje szalyje žydai neturi tokių laisvų tiesų, kaip S. Valst. Dėlto kiekvieno žydo pareiga yra dėkingumą išrodyti, aukaujant ne tik tai pinigų, bet ir kraują praliejant už tokią szalį. Žydai keta įsteigti savo ypatiszkus pulkus. Vienas žydas jau prisimaldavo kaipo liūsnorys.

Tėvas pasikorė iš gailės ties.

Josua Sawyer 59 metų, gyvenantis New York'e, turėjo vieną 19 metų sunų, kuris buvo prisirasęs prie vietinės milicijos, ir pasklidus gaudui, kad užsidegus karui, jisai tūjais eisi į karę. Tėvai stengėsi sunų perkalbėti, kad pasiliktu namieje, bet tas likosi dovanai. Tėvas matydamas sunaus kietumą ir jo gailėdamasis, ant kūlo, kur skalbinius džiovin, pasikorė. Kiek toji karė pravirkdins motinų, pacyzių ir numylėtinių, išleidžiant savo mylėtinius su abejojimu, bau pasinegės dar kartą, ar gal sugrįž be sveikatos ir be sąnarių arba sužeisti ant viso amžiaus.

Paszalino satrapa.

Kada Maskolijos randas ištrėmė vyskupą Simoną į Odesą iš priezasties kun. Vaicziusko, arci-vyskupas Kazlauckas, nei nepareikalavo nū rando pasiteisinimo, už ką vysk. Simoną išvežė, kada taisai pildė paczios valdzios paliepimą. Trumpai po išvežimo vysk. Simono, randas da-

leido dvasiszka valdziai užvesti tyrinėjimą prieszai judoszių Voicziuski, kurio pasielgimai visoje apielinkėje girdziami buvo. Virszinybė to tyrinėjimo tapo pavesta kun. Makarui iš Minsko. „Nauja Reforma“ raszo apie gyvenimų Voicziusko pagal isztymus ir liudijimus daugelio liudininkų.

„Su popais ir policija gyvenno Voicziuski broliszka, loszė su jeis kortomis iki isznaktų, pasigerdavo kozną kartą ir tada glebiūdavosi su bicziūleis. Policija dėl jo nebuvo gana sargi ir neiszgaudė kelenczius priesz jį maiszta. Kada 1894 mete jį paszaukė dėl prisaikinimo naujų kareivių Ihumene, jis atsisakė, teisingdamasis, kad jam yra paoju nukeliauti dėlei nedabojimo policijos, kur jį maisztininkai užmuszti gali. Miszius laikydavo tasai niekvertis pavalgės, o visados pasigėręs. Komunikantus laikė tame kambarj, kuriame kabojė andarokai jo abiejų gaspadinių.

Voicziuski turėjo tris parapijas, kurių visus bažnytinis daiktus iszvogė; nū rando gavo po 600 rublių ant metų už kozną dėlei maskoliszkgiedojimų ir pamokslų. Tokis tai buvo kun. Voicziuski, draugdarbininkas, maskoliszkos valdzios“.

Kuningas Makaras po isztymimo, suszuko: „Pažinojau daugelį latrų, bet tokio dar neregėjau“. Arcivyskupas liepė Voicziuski iszmesti isztos parapijos ir taję pavesti kun. Jasinskui. Voicziuski szaukėsi prie gubernatoriaus primydamas savo užsitarnavimus reikalą „sumaskolinimo katalikų“, bet nieko nepeszė; nedorybės buvo per daug aiszkios ir pagelbos jam nesuteikė. Pirmame nedėdienyje, kaip kun. Jasinskis atlaikė dievmaldystę ir pamokslus lenkiszkoje kalboje, visi žmonės verkė iš džiaugsmo gau-

siomis aszaromis.

Kiti panaszus kuningai į Voicziuski pristoję ant lenkiszkgiesmių ir pamokslų. Tik tai vienas kun. Olekovicz, Bobruiske, nepasidavė arcivyskupui, nes už tajį užstoję randas.

Kiekvionas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tabuklingas los gydy los ezio amziaus iszradimise, turi gardų smogą, gydo lagadnel ir tikrai inkstus, kepenis, pilvą ir czystija visą sistemapraszaliną perszalimą, gyd galvos skaudėjimą, drūg ir užkietėjimą vidurių.
Pirk dėzintų C. C. C. szaldien. 10, 25, 50 centų. Randasi visose aptiekose ir iszgydytą gvarantūja.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Elizabeth, N. J. Nors pas mus darbai eina pusėtinais ir gerai apmokamai, tacziaus darba neturintiems sunku gauti. Daugelis czionai perkasi darbus už pinigų ir tūmi isztvirkina bosus, kurie parduve darba palaiko tokį du, tris mėn. ir paleidžia, ir parduoda tokio pirkusio vietą kitam. Girtūklyste pas mus stovi geriausiam pasilaikyme. Tulose lietuviszkose karcziamose taip alus atpigo, kad skunerj (stūpą) parduoda už 3 ct. Pigiaus už piėną. Per girtybę priviso ir pasiledėlių; yra kelios poros tokios, kad pasimetė ir gyvena su kitais. Svetimtaucziai pirsztais bado ir vadina „polendereis“. Gėda. Suprantanczių lietuvių czionais yra labai mažai, jiems dėl lietuvių vystės, ką naudingo užmanius; veik visi palaiko jū už bedievius. Czionykszcziai žmonės labai meilyja kalbėti apie tikėjimą ir szventus daiktus, ir nors toks kalbantis būtų paskutinis latras, visi tokį laiko kaipo geriausj, nors anas daro tikt gėdą žmonijai. Taip žmonės supranta tikėjimą. Bet žmoniszko pas tokius nei su žiburiu nerasi. Czionai yra dvi bažnytinės draugystės, kaip tokioms vertėtu neužmirszti 7 mielaszirdingų daiktų. Tokios draugystės, turėdamos iszteklių, galėtų paauskauti po keliolika centų lietu-

vystėms reikalams, ir kaip tyriau, buvo net keli užmanymai tam. Bet jų nei vienas nepaklausė, jie sakė, kad ant garbės Dievo tai ir paskutinį centą atidėtu. Isz to matote skaitytojai, kaip žmonės mūsų miestelio supranta tautiszkus reikalus. Buvo politiszkas klubas pirmiaus, bet dabar nieko apie aną nebegirdėti. „Susivienyjimo“ kūpa ir sumažėjo per kalte virszuinkų, kurie apleidę darba tikt garbės jieszko.

Antojas.

Pittston Pa. Nors po vėlykų nusitraukė jau visai savaitė, bet lietuvių nelemti darbai atsimusza į mūsų ausis ir po sziai dienai.

Angliszki laikraszcziai su pasibjaurėjimu apraszo netikusj lietuvių pasielgimą laike vėlykų. Netoli nū Pittston'o randasi kaimelis vadinams Inkerman, taigi nū nekurio laiko szioje vietoje gyvena lietuvių dvi szeimynos. Szj met, sulaukus vėlykų, lietuviai užsigėdė pasilinksminti, mat po gavėnei iszbadėję. Kada namieje alų isztusztino, tai zinoma lietuviszkas budas, musiszka kepure nuvertė ant szono emė baczkelę spausiti, bet isz tuszczio nei Saliamonas ne prisėmė, o kad ant vietos negalima buvo isztroszkusias gerkles atvilginti, tai musiszka sutarę apie szeszi, nusidangino į netolymą miestelį Mill Creek. Ten užėjo į tulo svetimtauczio karcziamą, ir pradėjo viens antrą mylėtis, ir ant galo, kada meilė per daug užsidegė, tai iszmuszė viską, kas tikt radosi ano svetimtauczio karcziamoje, pagaliaus nei namo langai neliko czieli nei vienas. Tada musiszka apsidirbę, grįžo namon didei įtužę, muszdami ką tikt, sutiko, stulpus, tvoras; ypatingai mūsų karzygiai neužkentė szviesos, nes tai atsitiko dvyliką valandą nakezia, taigi jie pasirįzo iszmuszti

visas miestelio šviesos lempas. Didžiausias buvo prieszas kompanicznos krautuvės langas; dabar kompanija mūsų kareivius nelaiko stubose, davė notas kad išsinesintu, nes girdi negalima laikyti savo stuboje laukinių žmonių. Ant rytojaus po tai kovai su stulpais ir langais, keturi kareiviai ištraukė per kalnus, o du tapo sugauti ir nugabenti į Wilkes-Barrės kalėjimą, nū kurių sudas reikalauja \$1,000 parankos. Tai tokios liudnos naujienos sklaido tarp lietuvų. Mes, kurie su prantame šiuos bjaurius darbus mūsų tamsunų, vietoje jieszkoti vaisto dėl jų išnaikinimo, užimti esame asabiszkumais, mūsų galvos apsuktos vien tiktai viens antro išuiekinimais. L-s.

Lost-Creek Pa. Liudnumas turi apimti, kiekvieną lietuvį, katras ne darbas, bet nors savo pasielgimu rupinasi ir stengiasi kad pakiltu mūsų tauta. Kaip tai ne linksmu, kada išgirsti iš kokio kampelio ne priderentį pasielgimą mūsų brolių, kurie savo darbais nužemina mus tautą ir sumaiszo visų gerus darbus su purvais. Taip ir asz neturu ką linksmo praneszti, tikt su nuliuduse misle pasakau apie mūsų kaimelio kelių lietuvų bjaurų pasielgimą. Sulaukę szventų velykų, nesirupino savę kitaip paliksminti, kaip tikt nūdais alkoholiaus, ir prastoje savo proto metasi ant viens kito it liutai, išbėgę ant gatvės szaudosi iš revolverių, negirdėtis žodžiais pludimo niekina viens kitą, jog baugu ir beklausyti. O reikia žinoti, kad tai buvo jau vedę ir seni vyrai, buvo nakties laikas, žmonės nū riksmo sukilę mislino, kad jau keli užsiszovė. Neturiu tiek proto kad galėzia apmislyti, kaip toks sutvėrimas apdovanotas vardu žmogaus, gali taip pada-

ryti. Ką-gi turi mislyti svetimtaucziai apie mus, kad mes szioje svetimoje szalyje, taip elgemės? Be abejonės jie sako, kad mes savo tėvynėje turime buti arszesni už žvėris.

Broliai! pažvelgkime ant savo nuvargintos tėvynės ir tautos, jos vargą galime matyti laikraszeziūs ir knygelėse, pamatę tautos padėjimą, atrasime gal nors mažą kibirkštelę meilės dėl jos, pamesime tada senovės budą, bjaurėsimės savo pereitų darbų, pamatysime savo mylimą motinėle, Lietuvą, stovinczią pas krasztą grabo, ir kuris iš mus nesistengs padūti jei paramą dėl atsikėlimo, o nereiks jei tada atsiliepti tais žodžiais, kaip ji szįdien szaukia. Sunelei mano, užauginau asz jus ir išleidau į svieta, mislydama gauti pagelbą nū jus, szįdien matote mane nevalioje esanczią, nesirupinate tūs retezius nuimti nū manęs, ir savo darbais dar silpninate mane ir guldote į grabą. Ne dėkingi vaikai už tad esate, kad savo mylimiausę motiną, Lietuvą, nemylite.

Vaikinėlis.

Chicago, Ill. Prisizūrint į mus gyvenimą, nežine nei ką tarti. Girtybė yra pilname žydėjime tarp musiszkių. Vargas, kurį girtybė pagimdė, savo cziukurą jau siekia. Czionai privesiu keletą paveikslų iš lietuvų gyvenimo Chicagoje. Viena motiną į 3 dienas po gimdymui, su savo vyru ant gatvės besipeszant, parkirto vyrą sudūdama į galvą akmeniū, kurį atsigaivinusį policiją nusivežė. Pačios neėmė dėl jos pasilaikymo. Priezastis pesztynių, abiejų girtūklyste ir nedateklus maisto per girtybę. Antra motina tą paczią dieną po gimdymui be alaus ir degtinės negalėjo iszkęsti, ir gerė taip, kaip sveikiausia. Nū alaus ir degtinės paskui taip įsirgo

pati ir kudikis, jos daktarai ištraukė paskutinius pinigų, kuriūs labai sukiai buvo susiczėdyjusi. Pirm to, ta pati motiną per gėrymą iš varė iš svieto jau 8 mėnesių kudikį, kuris nū savo gimimo dienos vis buvo girtas per motinos penėjimą krutinis, tas kudikis buvo taip suvargtas nū ne sveikos kruties, kad sudziuvo kaip szipulėlis. Daktarai ir giminės rodyjo motinai negerti alaus, idant kudikis galētu pasveikti, tai motina atsakė: „Tegul kudikis mirszta, o asz negaliu be alaus ir degtinės apsieiti“. O girtybe! kokia tu žiauri, išplėsziai motinai meilę link jos kudikio. Buvo ant svieto daugybės mokintų žmonių, bet nė vienas nesidrašino spręsti apie motinos meilę link jos kudikių. Didžiausi protgalyiai viso svieto, dar nepataikė apiprekiūti motiniszką meilę, o tu girtybe, taip įstengiai tą meilę sunaikinti, taip paniekinti, jog nesiranda žodžių idant iszreikszi tavo bjaurumą!

Mokslincziai laužo galvas jieszkodami gydūlių priesz girtybę. Tveresi blaivios draugystės, žodžiu sakant, visokiais keliais stengesi isznaikinti girtybę. Bet veltu. Geria karalai, geria dvasiszkiejie vadovai, geria prekejai gerą pelną laimėję, geria kareivei idant drąsesneis pastoti bei užmirsztu nūbodumus; o szie paskutiniai darbininkai už visus daugiausia, idant užmirszti vargą ir badą. Visi žmonės garšiai kalba apie isznaikinimą girtybės, bet visi geria, ir dar nieks neuždavė tikro klausymo, kaip girtybę isznaikinti? Valdžios greicziausiai galētu girtūklyste isznaikinti, pirmiausiai isznaikinant leidinyeziūs (bravorus) svaiginanczių gėrymų. Tikt tiek anų palikti, kiek yra reikalas dėl gydūlių, tada girtybė ir pati prapultu. Kada žmonės negautu degtinės, tu-

rėtu pats nustoti gerę aną, bet kaip dabar negerti, kad visur ir kiek nori gali gauti.

Prie dabartinio surėdymo žmonijos, girtybė neisznyks. Vieszpatystės turi didžiausį pelną iš degtinės, kurioms niekad negana pinigų ant kariszkių ir aukų, vėl savininkai leidinyezių stengiasi kūdaugiausiai iszleisti į svieta, idant sukrauti turtus.

Kada įsvieszpataus socializmas, tai greicziausiai girtybė turės isznykti, jei ne su visu, tai nors turės apsisoti. Jeigu butų ne su visu užgintas girtavimas, tai galētu buti paskirtas dėl kiekvieno nedidelis kreditas dėl iszsigerimo, ir tą iszbaigęs, daugiau jau negalėtų gerti.

Chicagietis.

Naujos knygos.

I. *Medega mūsų tautiszkaivaistinė knygtai. Parupino Dr J. Basanaviczius. Atspauda iš „Dirvos“, Shenandoah, Pa. 1898 m. Szalių 38.*

Su džiaugsmu mes tą darbėlį pasveikiname! Jau Ivinskas seniaus buvo užmanęs surinkti visokius terminus ligų, o taip-gi žmonių nūmones apie ligas, ir regis, jis yra palikęs tolygų veikalą rankrasztyje. Kiti vėl rinkę yra, kaip kun. Pabrėza, taip-gi vėl Ivinskas ir kiti, vardus visokių žolių, auganczių Lietuvoje — bet ar tie ir tolygus darbai pamatę yra szviesą? O vienok jų svarbumą atjausti gali tiktai tie, kurie szįdien bando ką nors mokoliszko lietuvų kalboje raszti. Todėl velytina yra, kad tie, kurių rankose raudasi paminėtiejie rankiai, nevilkintu ilgai, o pavestu liet. laikraszeziams dėl apgarsinimo. Tokiu budu lietuviai, raszdami moksliszkus rasztus, galētu apsieiti be „kalimo“ naujų žodžių, nes lietuvų tauta, nors gilesnio mokslu nera, nei nebuvo ragavusi, tacziaus

savaimi yra isdirbusi daug kiltų nūmonių, ir toms nūmonėms įpatingus vardus davusių, kurie vardai mums, iš tėvynės išlėkusiems paukszcziams, įpatingai gražiai ausyse atsiskamba, jeigu tenka kam isdirsti.

Tokiū būdu D. ro Basanavycziaus darbelis turi didoką svarbą, ne vien dėlto, kad mes galime įžiūrėti nūmones žmonių apie ligas ir jų priežastis, bet ir todėl, kad lietuviai po valei galės įgyti moksliszką terminologiją, paremtą ant žmonių kalbos. Žinoma, asz netvirtinu, kad tame rankiuje yra viskas surinkta, kas kizasi mūsų tautos vaistininkystos; nes peržiūrėjus veikalelį, man pūla į akį, jog ten nėra daug vardų, rodos, paprastų, kaip va: *drognės* arba *jadra*, *irmedė*, kurią Amerikoje lietuviai nū anglų prato grippu vadinti, *putekszlos* (granulacijos po blakstienų), *szamas* (oidium albicans), *trandis* ir tt. Tai gi likusios spragos dūda progą kitiems Lietuvos darbininkams atsizymėti savo darbsztumu ir, jeigu mūsų apszvietunija nemiegos, tai galime tikėtiesi, jog metams bėgant susilauksime pageidautų szaltinių dėl moksliszkos terminologijos! J. Szliupas.

II. *Rankvedis senoviszkos istorijos pagal Fisherį, T. Gazeau ir kitus, parengė kun. A. M. Milukas. Puslapių 72. Shenandoah, Pa. 1898 m. Atspausa isz „Dirvos“ su paveikslėlis.*

Szitoji knyga apraszo aiskiai ir trumpai senoviszką rytinę istoriją, nors ne visą. Yra joje apraszymas Egipto, Asirijos, Babilionijos, Fenicijos, Medijos Persijos, Indijos ir Kinų.

Kun. Milukas uzvadavo „Kardo“ iszleidimą, kuris talpina lygiai tą pacią „Galybės“ knygelėse. Lenktyniūti, arba bėgti už akių, nėra mums dar reikalo sziaudien, kadan gi

mūsų raszliaviszka dirva pradama yra tik tai ir yra gana vietos visiems darbūtis. Iszleistojai ir rasztiunkai privalytu vieszai apgarsinti savo rengiamus rasztus, idant nedirbtu dviej' vieną darbą, kaip dabar atsitiko. Juk mums reikia daug daugiaus kitokių rasztų, negu dvilinkos rytinės istorijos.

III. *Graži pasakėlė. Simukas ir Magdūtė (tikras atsikimas) Vertė J. Sz. Vilniuje 1864 (Tilžėje 1897) puslapių 35.*

Szitoje pasakėlėje apraszytas gyvenimas Simuko, kuris budamas naszlaiczių tarnavo pas Magdūtės tėvus lyg iszeinant kariūmenėn. Simukas kartu su Magdute užaugo; budamas senesnių ir leidziamas mokyklon per Magdūtės tėvus, gerai pramoko skaityti ir rasztyti ir paskiaus Magdute iszmokino. Simukas mėgo skaityti visokias knygeles vakarais Magdūtės tėvų namūse, isz ko ir Magdute patyrė szį ir tą apie surėdymą pasaulės. Simukas susieidavo tankiai su Kėblaiczių Petru isz kito sodziaus, kuris mokinosi gimnazijoi ir gaudavo nū ano visokių knygelijų pasiskaityti. Simukas ir Magdute pamylėjo vienas kitą, ir Simukui einant kariaunon, Magdute iszdavė rasztą, kad už kito vyro netekės, kol Simukas nesugrįž. Magdute raszinejo Simukui laiszkus, dėlko net ir rasztyti iszsimokino, kad nereiktu kitų praszyti. Tėvai norėjo ją iszleisti už keletos jaunikaiczių ir galia siai už policijanto, nū kėrių Magdute visaip iszsiškabinėjo ir laukė savo nūmuletė Simuko su grįžtant isz kariaunos, kuriam parėjus apsisėdė ir laimingai gyveno.

Knygtė verta perskaitymo.

Kam tiket?

Tokį tai klausymą link sziaudieninio darbininkų padejimo

uzdūda p. Geisteriszkinis per num. 14 „Garso“ dėl iszriszimo. Klausymas svarbus, kurį, tikiūsi, jogiai atsiras tautietis, kuris Tamistai aiskiaus jį parodys, asz gi matydams Tamstą svyrūjantį kaip valtį ant vilnių pagautą, pasakau tiek: Tamista sakai, kad butum labai įtikėjęs žodziams p. Baltrukonio, nurodantiems, kad republikonai mus – darbininkus į szią laisvės szalį priėmė, mus užlaiko, mums gyvybę įkvėpė (tik nesako per kur?) ir visokiomis mylistomis apteikė. Kad nebūtum matęs tulo tautiečio, tam priesztaravimą. Apie p. Baltrukonio (Waterburio didžio politikieriaus) aklą parsidavimą kapitalistams, nekalbėsiu, pasitikėdams kad tai ir Tamista supranti. Kurie tai nenorėtų tikėti, tegul paziūri į „Vienybės“ 46 num. – 96., o pamatys prie p. Baltrukonio pliauszkimo ir antro Waterburio delegato svajones ir tame persitikrinti galės. Apie Seno Mainierio isz Gloverso mokslą, mumis neiszpūla sau protaut, nes to nesuprasime, o tai dėl to, kad S. Mainierys tą mokslą seme isz philiozophiszkos knygos, anot p. Lėlos, isz „tukstanczio ir vienos nakties“... Kas link nūmonių p. Lėlos ir ano tulo tautiečio, velyju Tamistai gvildenti savo galvoje apie tai, pasitikėdams, kad Tamista pats iszdūsi nusprendimą už kiek laiko, kam tiket?

Pa-Kalnėnas.

Dovanai buvo.

Numeryje 15 „Vienybės“ gūd. p. Dzukas raszdamas apie „Lietuvos Pilekalnius“ tarp kitko atrado, buk asz klaidingai padaviau į N. 2 „Tėvynės“ „Lietuvos“ Liekanėlių vietas, ir sako — „Tas Pilekalnis randasi Varnupių kaime, Žukaucko lauke, o ne Padovinije!“ Tai gi prisilai-

kydams grynos tiesos, ir dėl apsaugojimo, kad „Tėvynėje“ tilpės straipsnelis nėra sapalione, da kartą paantrinu, kad mano pylis apraszta N. 2 „Tėvynės“ yra kaime Padovinio o ne Varnupių, pilis toji stovi laukūse Kreivėno ties rubeziūm lauko sziaudien Baltuszkienės Viszuelaukio, link sauleidzio!... bet nie kaip lauke Žukaucko. Ar gi da Dzukas nepatikės mano tiesai? Žinomas man yra pilekalnis ir kaimo Varnupių, bet ano nerasziau todėl, kad isz jo vidurių iszimtų liekanėlių jokių nieks neapipasakojo.

Toliaus p. D. raszdamas apie upę Dovinę, teisybė, isz praudė klaidą, kad tekanti isz ežerų upė Dovinė, įpūla po Liudvinavą į Szeszupę.

Czion p. Dzukas apsiriko. Upė Dovinė įpūla Szeszupėn ne po Liudvinavą, bet po kaimu Nietyczkampiu, apjūsent lauką ukininko Skinkio, Nietyczkampio kaimo isz sziaurpusės. Ludvinavo Dovinė visai nē laukų ne siekia, nes atskiria upę Dovinę nū Ludvinavo, Pažerėlių kaimo laukai.

Priegtam noriu paminėti dar apie Szakaliszkių pilekalnį, kad ant jo, kaipo senoviszkos lietuvių liekanėlės, atrado ir maskoliai pritikimą kokį tai. Ant tikro nepasakysiu, gal 1888 mete, maskoliai ant jo apsirinko tinkanczią vietą pastatymui augsztų, kaip mes vadiname „gairių“, jie apie tą pilekalnį trusesi ilgokai, joki žmogų arti neprileidziant, ir ką jie ten veikė, isz suaugusių lietuvių nieks negalėjo atmyti.

Tikt piemenukai ganydami, nū kurių maskoliai neperdaug slėpėsi, kaipo nū nesuprantanczių, jie patėmyjo, kad maskoliai ten ilgai kas ziną kas sinėjo; toliaus plytoms murijo, galop viską užkasę pastatė „gaires“. Ką jie ten užmurijo, ir ką jie ten atkasinėjo, nieks iki sziol nieko nepasako. Szitas rasztelis dovanai isz-

keltas, nes nereikalingai p. Dzukas ant to mane paragino ir pats pasiklaidino, kad ap-raszydams „Vienybėje“ pile-kalnius, nerado suvis pilekal-nio Padovinyje, ir upę Dovingę įpūlančią ne po Netyczkam-piu, bet po Ludvīnavu Sze-szupėn.

Raszydami laikykimės tiesos ir neapsunkykime laikraszcio su skaitytojais.

Pažystamas Trupinėlio.

Pamėgk dōžntę CASCARETS už 10c., go-rlauva sutaisytoja plaučių ir visų vidurių.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuviszkai iszgulė Sunus K.

(Tasa.)

Tiesos pramonės reika-lauja tikro paklusnumo armi-joi darbininkų, bet sargybai tiesų kiekvieno darbininko, dėl pūlančio ir tinkancio su jūmi apsiėjimo, stovi visa spē-ka tautos. Apicieras paliepia, iszpildytojas gi atlieka, bet nei vienas apicieras nėra pastaty-tas taip augsztai, kad jis būtų geresniu už paprastą darbinin-ką žemiausio skyriaus. Kas link szturksztas pasielgimo kokio nors perdėtinio su žmo-nėmis, tai nei vienas taip ne-daro. Musų sudžios daboja ne tikt teisingumą, bet ir man-dagų visame pasielgimą. Jokis užsitarnavimas ne iszdildo szturksztas pasielgimo, dėlto kožnas ir lenkiasi szturksztu-mo.

Tame atsitikme, kad laike visų mano kalbų su daktaru Leete, girdejau daugel apie tautą, bet nieko apie vieszpa-tystės rėdą.

— Ar tai susivienyjimas tautos, kaip vien pramonin-gos, iszliū savo nū reikalų vieszpatystės?... — užkla-siau.

— Suprantamai; vieszpa-tystės rėdas kenktu perveizėji-

mui ir pareigoms pramonės armijos, kuri, vienatinai, turi buti suvienytą ir vienodą. Net, jeigu vieszpatystės rėdas ir ne-kenktu nieko, tai vis-gi būtų ne paczėdus, ir dėka dabarti-niam surėdymui, tokio visai nereikia. Vieninteliu darbu administracijos sziađien yra vedimas, pramonės. Didesnė dalis mierių, kurių dėl buvojo kitados vieszpatyszczių rėdai, sziađien tokių nėra. Neturime kariaunos, nei laivynės karisz-kos, nei kariszkos organizaci-jos, ne turime skyriaus turtams vieszpatystės, arba iszdo, ne turime jokio muto arba įeji-mų, nei jokių mokeszczių nei jų rinkėjų. Vienintelė isz jums žinomų, o pasilikusių iki sziolei veikmių rėdo, yra veik-mė sudo ir policijos. Iszaisz-kinau Tamistai apie sistemą musų tiesdarystės palyginime su jusų laikų milžiniszku skaitliumi sudzių ir policijan-tų. Prastas dalykas, kad pati stoka prasikaltimų ir netiku-sių pasielgimų, kuri neapsun-kina sudžios su tiek darbo, kaip jusų laikūse, sumažina iki mažiausio skaitliaus ir par-eigas policijantų.

— Bet dėlėi stokos įrėdnių vieszpatystės, ir to, kad kon-gresas yra renkamas tiktai kar-tą ant 5 metų, kaip darote su įstatymdavysta?...

— Ne turime jokios įsta-tymdavystės... — atsakė dak-taras Leete — arba teisei nei jokios... Retai tinkasi, idant kongresas, net ir naujas susi-rinkęs, mėgintu kokius naujus įstatymus, o ir tada turi jis tik-tai galę palikti jeib kokį įsta-tymą sekancziam kongresui, idant nieko nepadaryti per skubei. Tėmydamas valandą, Tamista, pamatysi, kad netu-rime ką veikti su įstatymais. Pamatas, ant kurio stovi mu-sų draugija, isz karto paszali-na ant visados ginczus ir nesu-tikimus, kurie jusų laikūse reikalavo įstatymų. Isz tiesos, ant szimto įstatymų jusų laikų,

devynes deszimts devyni buvo dėl apgynimo privatiszko tur-to, arba prietikių tarpe pardū-danczių ir perkanczių. Szią-dien nėra privatiszko turto, apart daiktų kiekvienam rei-kalingų, nėra pardavimo nei pirkimo, ir pats reikalingumas jusų įstatymdavystės, seniaus neatbutinos, sziađien yra ne-reikalingos — praėjusios. Se-niaus draugija buvo piramyda, stovinti ant virszunės o augsz-tyn pamatu... Visokie rei-kalai žmonijos stengėsi nūla-tai tą piramydą apversti ir tas buvo labai greitai galimu, ir tokiūse atsitikimūse svyravo tokia piramyda į visas puses, ir vieninteliai su pagelba ap-gavingos sistemos nūlatai bu-davo atnaujinami paramai pa-veiksle jusų įstatymų. Cent-raliszkas rėdas iszdūdamas metas į metą apie 20,000 įsta-tymų, negalėjo padaryti nau-jus paramus taip tvirtus, kad užimtu vietą senųjų, kurie nū-latos nyko ir pūlė, arba nusto-jo savo tvirtumo, dėka kokiam naujam užmanymui. Sziądien draugija stovi ant tvirto pa-mato ir labai mažai reikia ramsczių, kaip amžinai-tve-rencziam kalnui...

— Bet, apart vienintelės centraliszkos valdžios, turite menkiausiai ir vietinę nors ko-kią?...

— Taip, bet jos pareiga yra dabojimas vigados ir pasilinks-minimo žmonių, lygiai patai-symas ir pagražinimas miestų ir sodzių...

— Bet kaip gali ji nors ką padaryti, neturėdama jokio perziurėjimo savo žmonių dar-bo, nei galės jūs pasamdyti?..

— Kiekvienas miestas arba sodzius turi tiesą užlaikyti rei-kalui vieszų darbų nekūrę da-lį truso, kurį ukėtai paszven-czia tautai. Ir kiek to reika-laujama, dūdasį paveiksle at-sakanczio kredito, kuris gali buti sunaudojamas ant visokio papūszimo pagal reikalą.

(Toliaus bus.)

Juokai.

Pati: „Nezinau nei ką vurti sziađien pietums“.

Vyras: „Pasirodavok su knyga apie virimą“.

Pati: „Knygoje yra tiktai, imk to tiek, to imasi tiek... ale isz kur imti, tai nei žodžio.“

— Asz girdziu, Petrai, kad tu pradedi jau melūti. Mela-gystė yra tai pikcziauses daik-tas. Turi kalbėti visados tiesą, nors turėtumei dėlto ir nukęsti.

Tame tarpe suskambino skambalėlis nū durių.

— Sztai, jau vel kas skam-bina. Eik Petrai ir paziurėk. Jeigu klaus manęs, tai pasa-kyk, kad nėra namieje.

Balius ir Koncertas.

„Mildos Giesmininkų Drau-gystės“, bus laikomas Subatoje 7 dieną Geguzės, 1898 mete. Svetainėje R. Kryvaczio, 213 Forsyth st., New York.

Latvių giesmininkų, lenkų ir vokieczių draugystės ims da-lyvumą isz pildyme koncerto.

Prasidės 8 adyną vakare. Įženga už dyką. „Hatcheck“ vyrams 15c. Moterims 10c.

Meilingai užpraszo

Komitetas.

\$50,000

Ant paskolinimo, dėl lengvų mėnesinių iszmokesczių žė-miausioje prekeje

A. K. Harroun

18 North Franklin st., Room 17
Wilkes-Barre, Pa.

Jeigu jautiesi nesveiku, imk vieną CASCA-RETS, o iszgydyta tave, už 10 ir 20c.

Ant pardavimo Saliunas,

kurį pardūda John Jurko, Vine str. — Rail Road Alley 206 Plymouth, Pa. Priezastis pardavimo yra ta, kad dėlėi sveikatos turiu keliauti į kitą vietą. Norintieji pirkti, at-siszaukite, o gausite su geriau-sioms iszlygoms.

Kero dukte.

Pasvęsta

atminciai sesers Onos.

(Tęsa.)

Kaip prie marių kranto putos
 Balt' jį, o balselis
 Aiszkei meilei, saldžei skamba,
 Skamba, kaip varpelis.
 Bet Onytė yra garsi
 Nė vienoms gražybėms:
 Ji mergaitė izmintinga.
 Ir žydi dorybėms.

Namų reikalus atesta
 Motinytė sena,
 O Onytė tėvo szviesioj'
 Sėklyczioj' gyvena.
 Ten ji mezga, audžia, siuva
 Ar szeit ką darbūja.
 Dirbart', nets sėklyczia skamba.
 Balsei uždainūja.
 Darb's pabaigę, ir tėvelis
 Ir sena mamytė
 Vakar' vėlai į sėklyczia
 Atein' pas Onytę.
 Czia jie linksmei apei ukę
 Szneka arba knygas,
 Balsei - akylei klausydam' -
 Skaito sau naudingas.
 Isz Onytės tėv's ir motė
 Didį dziaugsmą turi.
 Į ją, kaipo į dalyką
 Savo laimes, žiuri.
 Ir tėvelis senas turi
 Rupestį tik vieną -
 Kad Onytės dalis būtų
 Szvies' kaip giedri diena
 Kad pas jį laimingai jaunas
 Dienas pargyventu,
 Kad iszėjus, ir už vyro
 Apie jas atmintu

Vakaras. Jau temsta. Žvaigždėms
 Apsirėdė dangus.
 Szviesa jau pas Kerą matos'
 Pro sėklyczios langus.
 Matos valgymų daugumas
 Ant stalo užtiesto -
 Alaus kosis ir stiklinės,
 Medaus, surio, sviesto,
 Ir ragaiszio matos skrytis
 Ant staldangtės baltos,
 Matos žąsis kepta, deszra,
 Mėsos sziltos, szaltos.

(Toliaus bus)

Mythai, pasakos ir legendos**Žiamaicziu.**

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
 vyresnyjį senoviszku kalbu mokytoja prie Nikolajaus
 gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tęsa)

10. Pirm Kristaus budavo tiktai velniai ant žiamės.
 Tamjam atėjus visi velniai nugritazdo žiamyn į žiamę, taip
 jūg Kristus liko pats vienas. Tada jisai sutvėrė žmones.

11. Ant vienos šalos gyvenė milžinas. Kožną dieną jis
 perbrisdavo per vandenį ant žiamės. Ant žiamės-gi augo vi-
 sokeriopi medžiai. Vieną kartą jisai nulaužęs szakas nū me-
 dzio, numetė tasias ant žiamės. Tad atsitiko, kad tos szakos
 pavirto į žmones. Potam milžinas svaidė akmenius ir smiltis
 į vandenį. Tiejie pavirto į žuvis ir gyvunus jurės visokio
 menciaus.

12. Pasakoja, kad Vokiecziai nū medžių pavisę esą.

13. Dievas buvo sutvėręs žiamę, szventąją dvasę ir vel-
 nią, ir gyvenė su jais ant žiamės. Bet velnias negalėjo kęsti
 Dievą ir visūmet tolumoje laikėsi nū tojo draugybos. Tad
 mielamjam Dievui ir szventajai dvasėi pasidarė truputį nūbo-
 du ir jie ėmė manyti, kaip galėtu sav laiką geriausiai sutrum-
 pinti. Szventajai dvasėi parėjo gera mąstis. Ji paėmė molį
 ir padarė isz jo mažus pavidalus, kurie panėszėjo į ją ir į mie-
 ląjį Dievą. Mielamjam Dievui patiko darbas ir jis rizosi
 taip gi padaryti pavidalą, bet didesnį ir gražesnį negu tasai
 szventosios dvasės. Vieną tokį pagatavyjęs, jisai tarė szven-
 tajai dvasėi: „Nugis paliaukiame su savo užsiėmimu. Pasi-
 žyalgykime truputį ant žiamės. O kada po trijų dienų par-
 grįžsime, tai mano pavidalas pastos gyvu“.

Po szitų žodžių abudu nuėjo szalin, palikini savo darbą.
 Tad atėjo velnias ir sulaužė didįjį pavidalą, kurį Dievas buvo
 suziedęs. Potam jis pabėgo į urvą, kuriame jis ilgainiui už-
 silaiko, pribodamas Dievo.

Kada mielasai Dievas ir szventoji dvasė atgal sugrižo, jie
 pamatė, ką velnias būvo padaręs. Mielasai Dievas rengėsi
 pavidalą vėl sustatyti. Bet tas rods silpnai iszėjo, tulas sa-
 narys tapė atbulai prilipytas ir pavidalas mažai panėszėjo į
 pirmiau per Dievą suziestąjį. Kada darbas buvo pabaigtas,
 Dievas pavidalui įkvėpė gyvastvą. Kada ans pradėjo gyvū-
 ti, buvo vėl toks, koku buvo buvęs, pirma negu buvo pate-
 kęs į rankas velnio. Tūmi pavidalu buvo pirmasai žmogus.

14. Dievas, sutvėręs svieta, įsitaisė sodną. Sodne stovė-
 jo daug medžių su gražiais vaisiais. Bet kada paukszcziai at-
 lėkė nulėse vaisius, Dievas sutvėrė pirmąjį žmogų ir įsakė jam,
 kad sergėtu medžių vaisius nū paukszczių. Sodnas būvo toks
 didelis, kad žmogus neįstengė atginti visus paukszczius. Tad
 jis patiekė isz molio ypata, kuri į jį labai buvo panėszė. Ta-
 ję jisai pastatė viename gale sodno, kitą dalį sodno sergėjo ji-
 sai pats. Paukszcziai tą figurą laikė už patį žmogų ir nesid-
 drąsino daugiau lėkti į sodną, kada gi tasai dabar būvo visur
 sergiamas.

Vieną dieną Dievas nukako į sodną. Jis rado, kad joki
 vaisiai daugiau nebuvo pagriebti ir kada jis pamatė ypata,

jis klausė žmogaus, ką toji perstatanti. Žmogus papasakojo jam, dėl ko jis ypatai esąs padaręs. Tada Dievas tarė žmogui: „Aš matau, kad tu man esi viernai slūzyjęs. To dėl aš ypatai dūsiu gyvastvą; tegul ji pastos žmogumi, kaip kad esi tu, ir tegul ilgainiui visūse tavo reikalūse gelbedama tav draugauja“.

Su šiztais žodžiais Dievas įputė ypatai kvapą: ji pastojo gyva. Tokiu būdu pasidarė pirmoji moteris.

15. Kristus, šventasai Petras ir velnias yra sutvėrę gyvulius, beje Kristus sutvėrė pauksčius ir žuvis, Petras – kerkojus gyvulius, o velnias – vabalus, utėles ir kirminus.

16. Senūse laikūse Žiamaicziams laimė taip buvo linkusi, kad jiems viskas ant gero iszeidavo: veikiai jų skaitlius buvo taip didelis, jūg žiamė, ant kurios jie gyveno, per maža pastojo. Taip tai parėjo, kad jie ėmė stengtiesi savo žiamę padidinti. Jų susėdai buvo vaidin gi ir kerėti mokanti žmonės; jie garbino didelę žvaigždę danguje, o toji jiems viską pasakydavo, ką jie turėtu veikti; isz szitos dėkos atsitiko, kad Žiamaicziams per jūsi vienval buvo sumuszami. Tad szitie kreipėsi prie Dievo ir ėmė skūstiesi ant žvaigždės. Dievas supyko ant žvaigždės, jisai metė taję su baisia spēka žiamyn ant žiamės, taip jūg jis iszmuszė visus kerėti mokanczius žmones, kurie tiesiok buvo susirinkę dėl szventinimo Joninių szventės. Žvaigždė sutruko į nesuskaitomas skeveldras, kurios ant visos žiamės pasipylė. Nugis Žiamaicziams galėjo b- trukdymo paimti žiamę savo pirmyskezių prieszių. Dievas gi skeveldroms suteikė gyvastvą: jos pavirto į vabalus, kurius mes szaukiame szvento Jono vabalėliais. Jis taip gi buvo nulėmęs, kad tada, kada visi szvento Jono vabalėliai vėl butu susirinkę į kruvą, jie vėl pavirstu į žvaigždę, kurią jis potam isz naujo paimtu į dangų.

Nū to laiko susirenka į kruvą Joniniai vabalėliai kozną metą Joninių dīenoje, bet visūmet trukšta keletu isz jų ir tai prie kožno susirinkimo daugiau, taip jūg žvaigždė vis dar nestovi vėl danguje. Bet tegul susirinktu syki visi Joniniai vabalėliai nū visos žiamės Joninių dīenoje ir pavirstu į žvaigždę, tai iszmusztiejie, kerėti mokantiejie priesziai vėl taptu per žvaigždę atgaivinti ir Žiamaicziams atsikerszytu smarkiai.

17. Szventasai Petras ir velnias syki norėjo matyti, kas galis suziesti geriausią gyvulį. Petras paėmė žiamę, ir paminkęs suziedė lygiai ir padarė avį, o velniui darbas nē taip labai sekėsi, jo žiedinys buvo kantūtas ir kuprotas. Taip pasidarė ožka. Kada gi ožka yra tokia bjauri, tai ji tapė dėl bėdnujų paskirta, o avis dėl bagotųjų žmonių.

18. Seniaus nebuvo jokių meszkų, atsirado gi jos tiktai nū Kristaus laiku. Mat, syki vienas žmogus buvo savo kailinius iszvirkszczius apsilkęs ir taip kėsinosi žmones gąsdinti. Tai pamatė Kristus. Tad jis tarė: „Pavirsk tu į žvėrį su skranda.“ Tū jau žmogus pavirto į žvėrį, beje į meszką. Nū szitosios paviso meszkos.

19. Vieną kartą buvo vyriskis toks godus lobių, jūg jis nesibaisėjo nei apgavystės, nei vagystos ar žmogžudystos. Dievui pagailo szito žmogaus, ir jis pasiuntė aniolą pas jį, idant tasai jį persergėtu. Vyriskis sakėsi esąs gatavas, Dievui reikalaujant, kad atstotu nū savo blogų darbų, tada tiktai pristoti, kada jam Dievas suteiktu turtus ir guvumą, kokį norint pavidalą priimti.

Aniolas nūnezė pas Dievą žodžius vyriskio ir ans rįzosi

dėl iszmėginimo vyriskio pristoti ant tojo reikalavimo. Tacziaus vos vyriskis pasijuto beturįs guvumą persivertimo, kaip jam nei botais nebebuvo jo prizadėjimas, ale pasivertęs į pavidalą žvėries, kuris panėsžėjo į vilką, jis isflaužė į avių kaimenes savų susėdų, norėdamas jas iszžudyti. Dievas tai pamatęs, isztarė žodį į žvėrį. Vyriskis ilgainiui pasiliko vilku. Ale vilkas pasilaikė įpatybes vyriskio, nes jisai yra godus ir neprisotinamas.

20. Seniaus nebuvo jokių gyvulių ant žiamės. Sztai syki Dievas pripylė vienai moteriskėi pilną prikysztę mažų gyvulėlių ir paliepė jai tūsius ant žiamės iszleisti, ir saugotiesi, kad per jos neatbolnumą katras nors isz gyvulėlių neprazutu. Moteriskė gyvulėlius paleidė ant žiamės. Kada ji ėmė varlę isz savo prikysztės, jai pasiszlyksztėjo gyvulėlis ir jį numetė jį ant akmens. Varlė užsimuszo mirtinai. Nusigandusi moteriskė mėgino paslėpti negyvą gyvulėlį po lapu. Bet Dievas matė viską. Supykęs jis permainė moteriskę į tokį gyvuną, kurį mes vadiname gaudru (gužu, garniu), ir paskyrė tamjam maitintiesi varlėmis.

21. Seniaus nebuvo jokių varnų; kaip tosios parėjusios yra ant svieto, pasakoja szitai. Buvo vieną kartą du broliu, kurių vyresnysis gavo tėvonį savo tėvo, o kitas nėko nebuvo gavęs. Abudu broliu buvo apsivedusiu, tacziaus tūtai pati jaunesniojo buvo savo vyrą vaikais apdovanojusi. Na gi kada žiemos mete namūse bėdnioko buvo bėda didelė pastojusi, tasai nuėjo pas savo brolį, kurs tiesiok buvo kiaules pasiskerdęs ir kumpius sukabinęs į kaminą, ir prasžė tojo pusės kumpio. Bet bagotasai brolis atmetė jo prasžymą. Tad bėdniokas pasakė savame nusiminime: „Jeigu tu mano prasžymo nepaklausysi, tai nakezia atėjęs asz visą kumpį iszsinesziū isz kamino“. Potam atsakė bagotasai brolis: „kad tas tav tiktai neiszeitu ant blogo“.

Ateinancziąjė naktį isz tiesų bėdniokas užsilipo ant stogo ir buvo jau vieną kumpį kamine nugriebęs, kaip bagotasai brolis szovė į jį ir pataikė jam taip nelaimingai, jūg jo brolis sunkiai suzeistas nū stogo nupūlė ir po kelių dīenų pasimirė.

Už jo prasikaltimą Dievas permainė bagotąjį brolį į pauksztį ir davė jam pavidalą varno. Ir sziądien dar varnas žiemos mete teblakioja po visą szalį ir godžia pagriebti nūkritas nū valgių žmonių dėl pakutos už tai, kad kitą kartą, kada jis dar buvo žmogumi, jis buvo paszyksztėjęs bėdnam broliui pusę kumpio.

22. Artymais Darbėnų yra prudas, kuriame užsilaiko didelis skaitlius varlių. Varlės kvarkia nakezia taip balsiai, jūg tūmlaik nekas neeina noromis pro szalį prudo.

Pasakoja, kad szitos varlės esą buvusios kitą kart žmoniū, kurie turėję buvę didelę karalystę. Bet iszdydziūdami jie buvę priesz Dievą pamisžę. Už korą jūsi Dievas permainęs esąs į varles, ir dabar jie gyveną kaipo varlės prude pas Darbėnus.

Už blogas snektas, kōkias jie buvo snekėję, jie dar sziądien turi taip bjauriai kvarkti.

23. Pastauninkė, perpykusi ant nedėkingumo žmonių, persimainė į varlę ir nugis barasi be paliovos ant žmonių kalboje szitojo gyvuno. Nū Pastauninkės pasiveisė visos varlės, ir kada tasias girdi kvarkiant, tai žinai, kad jos barasi ant žmonių.

(Toliaus bus)

